

Verksamhetsberättelse 2023

Bakgrund

Riksdagen beslutade 1999 efter ett förslag från regeringen att försöksverksamheten personligt ombud (PO) för personer med skulldes permanentades under år 2000. Socialstyrelsen fick i uppdrag att samordna en nationell uppbyggnad och utveckling av verksamheten. Personligt ombud Värmland startade verksamheten år 2002.

Syftet med personligt ombud

I Socialstyrelsens förordning (2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar, står det att: verksamheten syftar till att den enskilde ska ha bättre möjligheter att påverka sin livssituation och vara delaktig i samhället, ha möjligheter att leva ett mer självständigt liv och få en förbättrad livssituation, och ges möjligheter att få tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service på jämlika villkor samt rättshjälp, rådgivning och annat stöd utifrån sina egna önskemål och behov.

Vidare står det att ett personligt ombud ska stödja den enskilde för att så långt det är möjligt uppnå detta och att ett personligt ombud ska arbeta på den enskildes uppdrag.

De personliga ombudens arbetsuppgifter definieras även i Socialstyrelsens meddelandeblad om personligt ombud: Statsbidrag till kommuner som har inrättat verksamhet med personligt ombud till vissa personer med psykisk funktionsnedsättning (Nr 5/2020). Förutom att arbeta på klientens uppdrag ska verksamheten också få myndigheter att samverka utifrån den enskildes önskemål och behov. Samverkan ska också bedrivas så att den omfattar patient, brukar- och anhängigorganisationer, då dessa organisationer stärker brukarperspektivet i verksamheten samt har en viktig roll att nå de klienter som har störst behov och behöver stöd från personliga ombud.

Organisation

Personligt ombud är organiserade under vuxenavdelning på arbetsmarknad -och socialförvaltningen i Karlstad kommun. Avtal har slutits mellan kommunerna om värdskap och finansiell fördelning där Karlstad kommun är värds kommun.

I Värmland är 15 kommuner anslutna. Länet är indelat i fyra geografiska områden;

Centrala- Karlstad (kontor), Forshaga, Grums, Kil
Norra -Torsby (kontor), Sunne, Hagfors, Munkfors
Västra – Arvika (kontor), Eda, Säffle, Årjäng
Östra – Kristinehamn (kontor), Filipstad, Storfors

Personligt ombud i Värmland har tio heltidstjänster som till största del finansieras genom statsbidrag och avgiften från kommunerna. Avgiften från kommunerna baseras på antalet kommuninvånare över 18 år. Region Värmland bidrar med 200 000 kr.

Ledningsgrupp

Personligt ombud har en ledningsgrupp bestående av;

- Kommunala förvaltningschefer
- Region Värmland område psykiatriöppenvård samt primärvård
- Avdelningschef vuxenavdelningen
- Försäkringskassan
- Arbetsförmedlingen
- Autism -och Aspergerföreningen Värmland
- Hjärnkoll
- Länsstyrelsen, tjänsteperson adjungerad

Områdesgrupp

I varje geografiskt område finns en *områdesgrupp* med representanter som speglar sammansättningen i ledningsgruppen. Områdesgrupperna arbetar klientnära och på lokal nivå. I norra har ingen möten planerats på grund av sjukskrivning i arbetsgruppen. I västra har mötena ställts in på grund av lågt deltagande. I centrala och östra har grupperna träffats kontinuerligt enligt planering.

Målgrupp

Personligt ombud erbjuds till personer (från 18 år) med psykiska funktionsnedsättningar som innebär;

- sammansatta, varaktiga och omfattande behov av vård, stöd, service, rehabilitering och sysselsättning.
- att behoven/begränsningarna utgår från en psykisk funktionsnedsättning utan krav på diagnos.
- svårigheter och hinder att utföra aktiviteter inom viktiga livsområden.

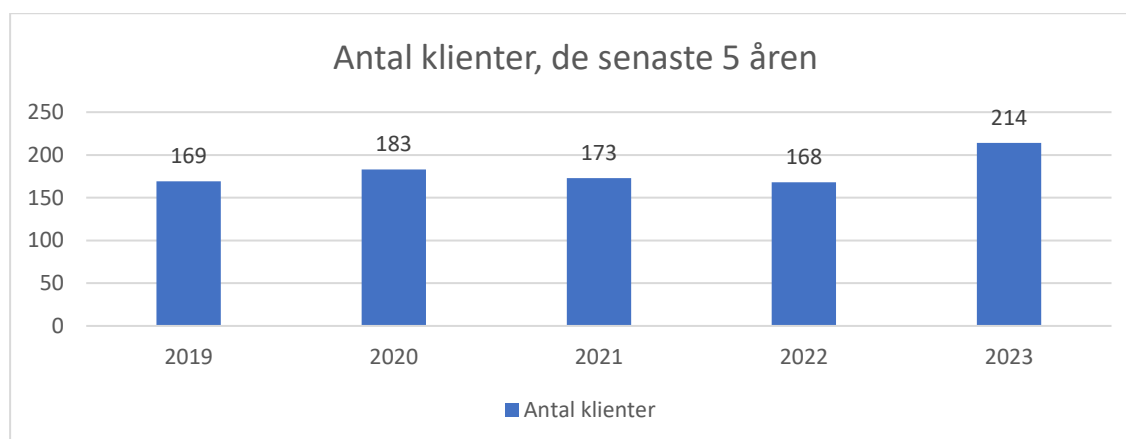
Prioriterade grupper inom verksamheten är barnfamiljer, unga vuxna 18–30 år samt personer som riskerar att bli bostadslösa.

Verksamhetsmål 2023

Mål	Frekvens	Måluppfyllelse
Rapportera identifierade systemfel till ledningsgruppen	Fyra ggr/år	Genomfört
Genomföra två djupintervjuer med f.d. klienter	Efter 1,5–2 år avslutad kontakt	Genomfört till 50%
Genomföra information/marknadsföringsaktiviteter i varje område	Två aktiviteter i varje område	Genomfört

Redovisning

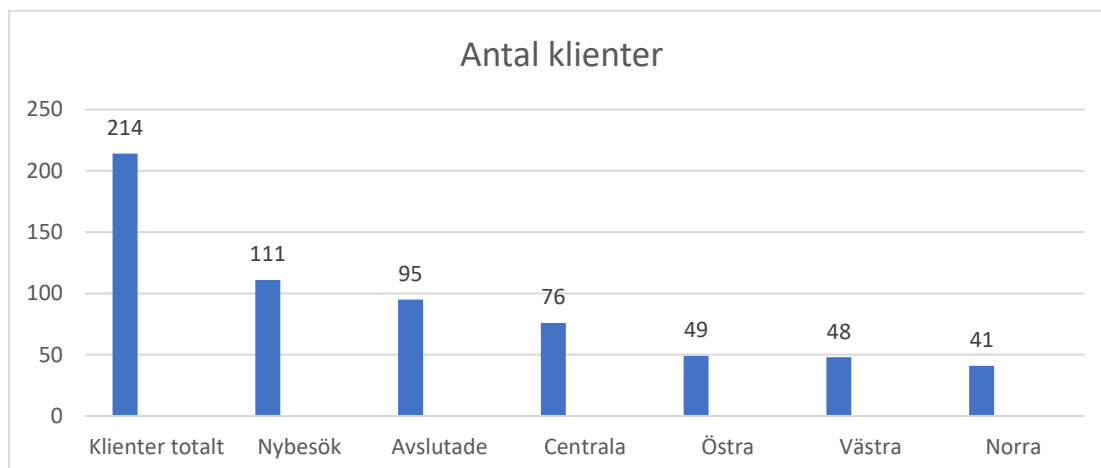
I följande avsnitt redovisas verksamheten kopplat till olika variabler. Den data som ligger till grund för statistiken hämtas ur verksamhetens system Infosoc kvalitetsmätning. Data matas in löpande av varje enskilt ombud under året.

Antal klienter verksamheten har kunnat erbjuda personligt ombud har ökat. Detta beror delvis på att personalbemanningen har stärkts vid längre sjukfrånvaro. Klientantalet ökade med drygt 27% från 2022 till 2023.

Även flödet av klienter har ökat, vilket inneburit att fler klienter har fått stöd och hjälp.

Diagrammet nedan visar antal klienter 2023 samt fördelningen per område.

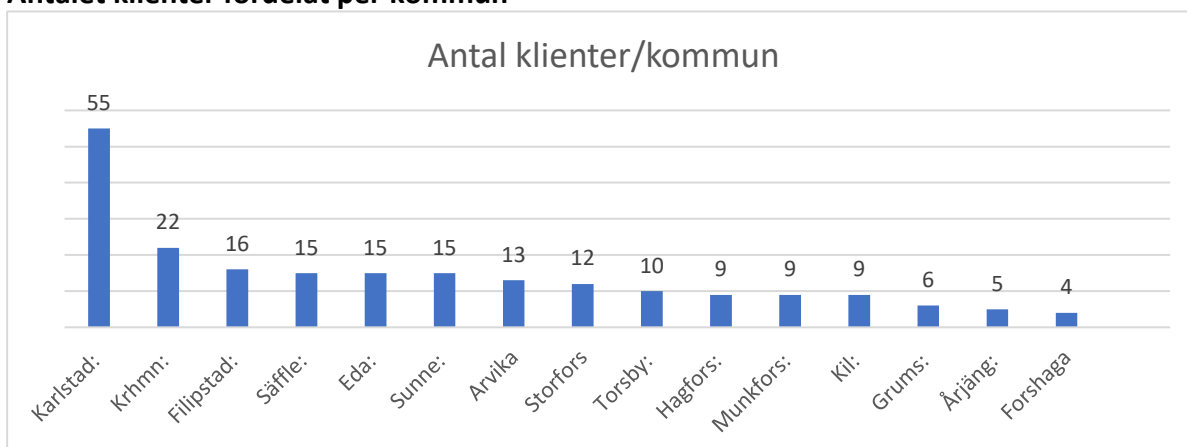
De klienter som söker personligt ombud träffar vi på ett nybesök. Resultat av nybesök sett över hela verksamheten är totalt 157. Resultat av nybesöken redovisas nedan.

Accepterad/klienten blir köplacerad/får ett PO	111
Avsäger sig hjälp	4
Tillgodoses på annat sätt	32
Tillhör ej målgruppen	5
Resultat saknas	5

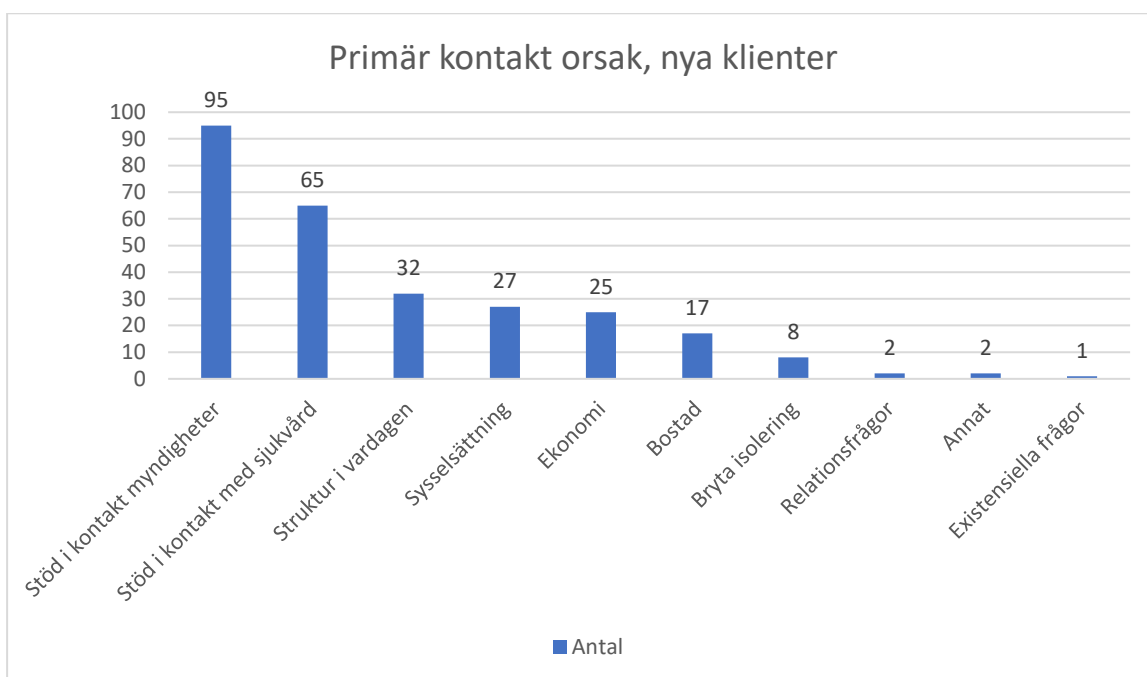
De flesta som söker PO blir klienter i verksamheten.

- 111 klienter, ca 70% av alla som söker blir klienter i verksamheten.
- 32 klienter, ca 20% av 111 klienter tillgodoses på annat sätt. Klienterna tar kontakt med verksamheten men blir inte en aktiv klient. Klienten får en punktsats till exempel, rådgivning, hjälp till kontakter med myndighet, kontakt med berörd part-lotsa vidare, se till att kommunen/regionen kallat till SIP.

Antalet klienter fördelat per kommun

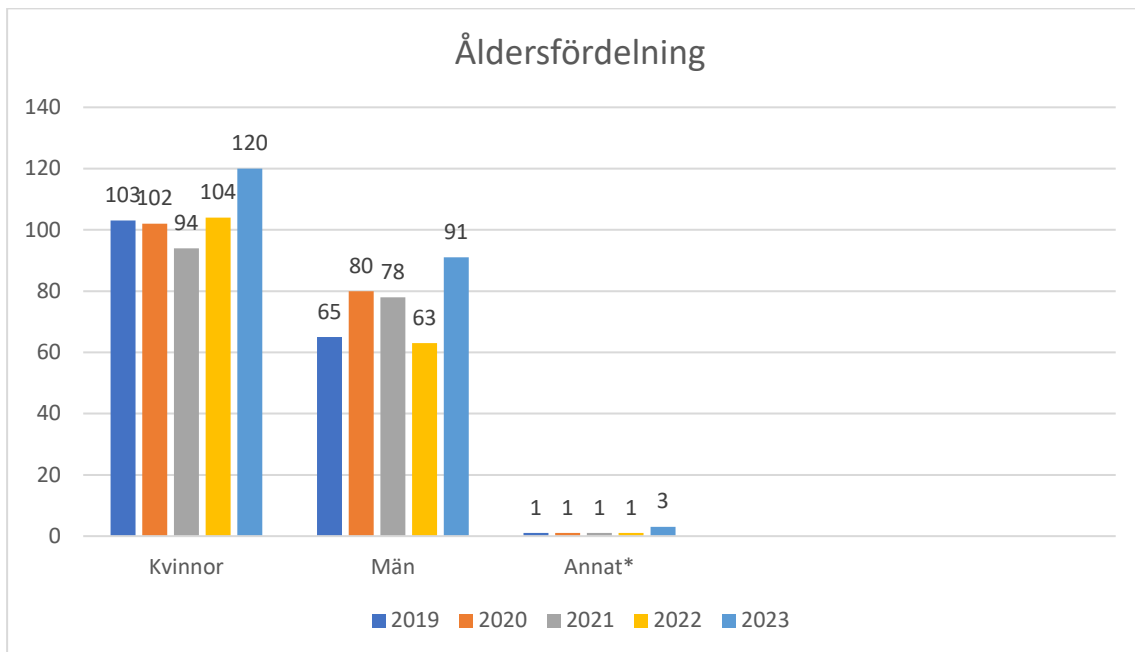

Från föregående år har det skett en ökning i 10 kommuner. Karlstad, Forshaga och Grums är det samma antal klienter som 2022. En minskning har skett i Hagfors med 3 klienter.

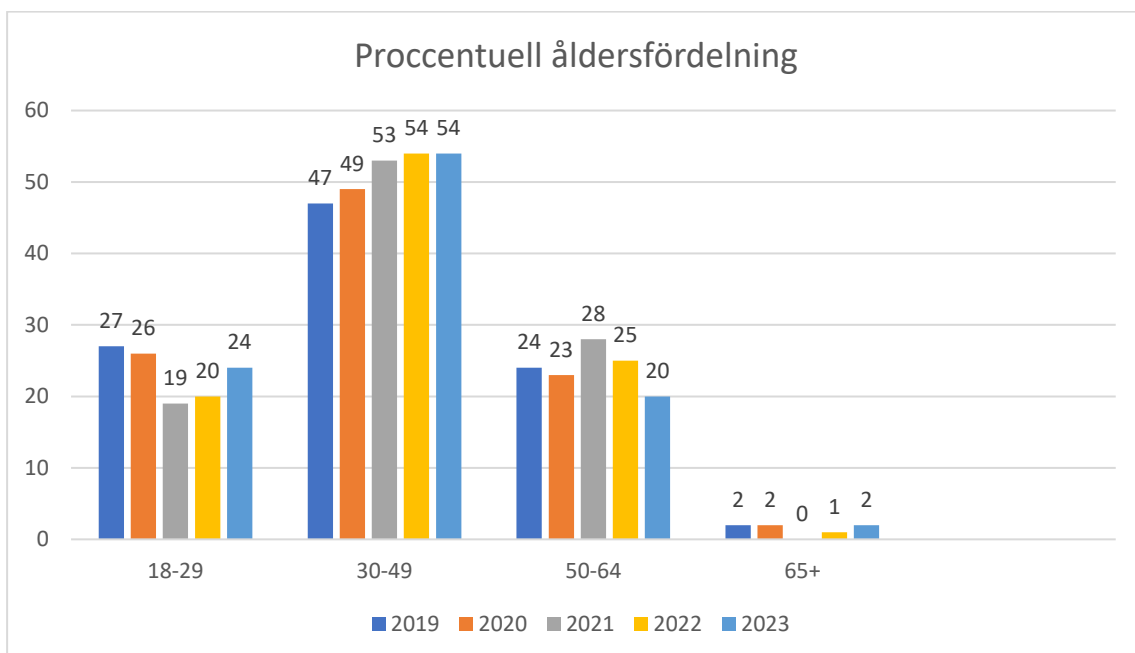
*Stöd i kontakt med arbetsgivare och ansöka om pension.

Den främsta orsaken till att klienten söker kontakt med är fortfarande för att få stöd i kontakt med myndighet och sjukvård

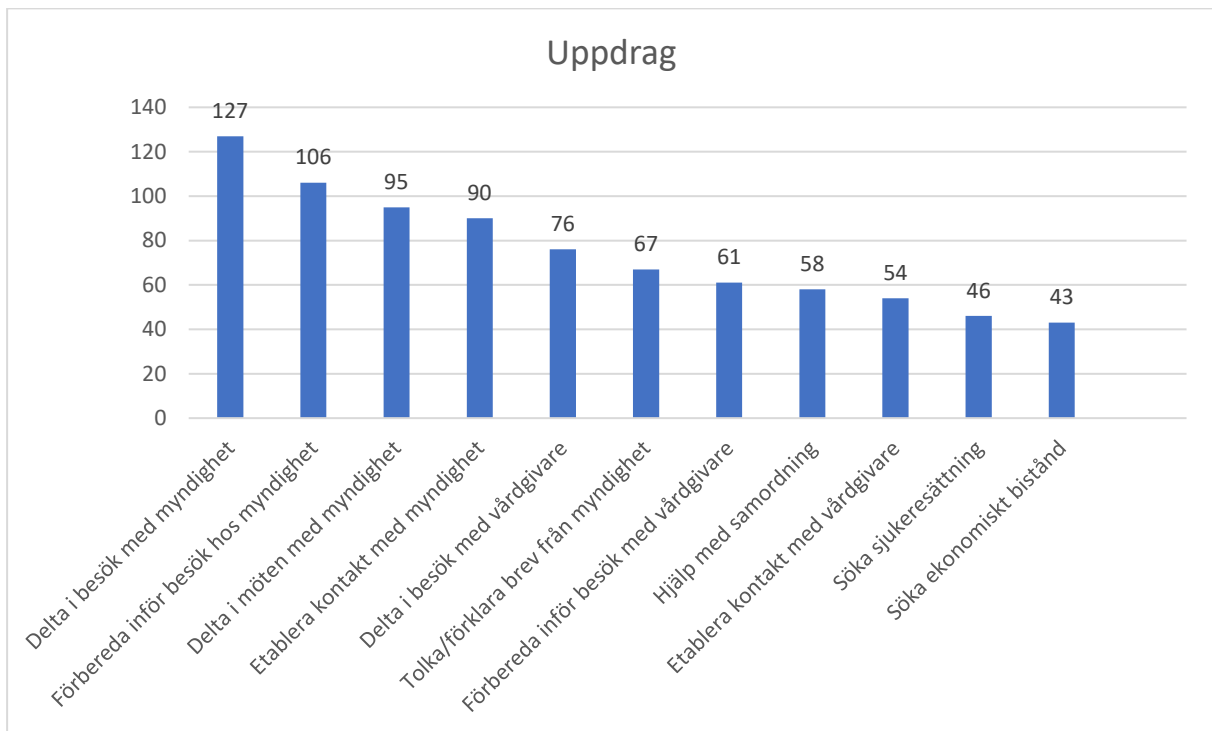

Annat*, Representerar personer som inte identifierar sig som man/kvinna, könsdysfori
 *Stöd i kontakt med arbetsgivare och ansöka om pension.

Det är fortsatt större antal kvinnor som söker ett personligt ombud. Från 2022 till 2023 ökade gruppen kvinnor med 15% och för männen är ökningen 44%.

Procentuell fördelning är relativt jämnt sett över en 5-årsperiod. Under 2023 har åldersspannet 18–29 år ökat medan åldersspannet 50–64 år har minskat något. Den största antalet klienter är i åldersspannet 30–49 år, en trolig orsak till att klientantalet ökar efter 30 år är att individen inte är berättigad till aktivitetsersättning och då behöver stöd/hjälp

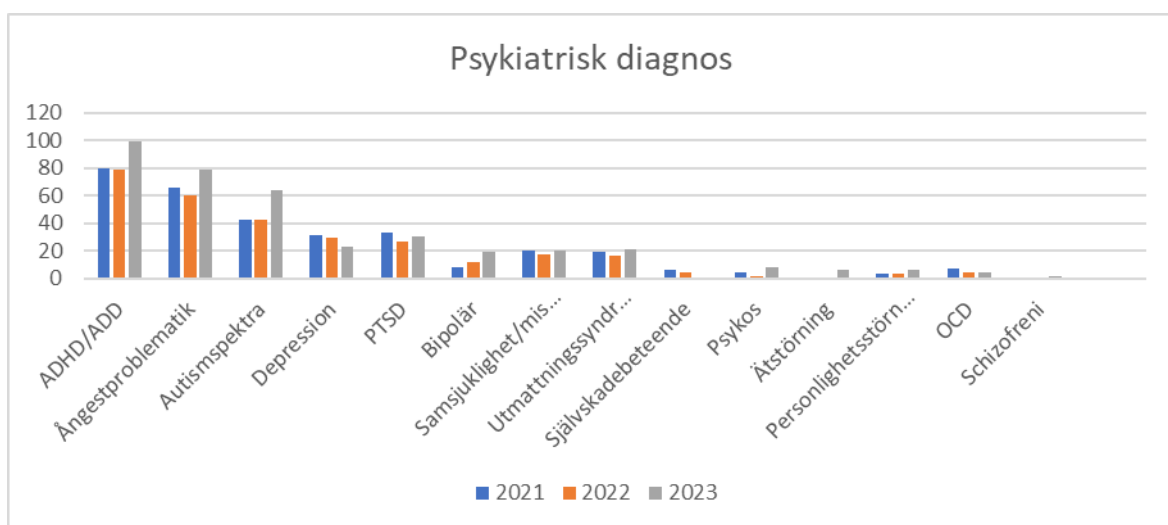

De vanligaste uppdragen är relaterade till stöd i kontakt med myndighet. Klienterna behöver ofta ha hjälp och stöd med att tolka information från myndigheter och samordningen. Många av uppdragen går parallellt, tex i uppdraget ekonomi så det även inrymma ansökan om god man, socialförsäkringsärende mm.

Diagnos

Det är frivilligt för klienten att uppge diagnos när man har kontakt med verksamheten. Det är ofta en kombination av flera diagnoser som skapar nedsättningar i hur vardagen kan hanteras och skapar behov av stöd och hjälp. Den mest förekommande diagnosen är ADHD/ADD, följt av ångestproblematik, autismspektra och depression.

Vissa diagnoser ökar under vissa tidsperioder. Mellan åren 2022–2023 så ökade klienter med bipolär sjukdom med 58 %.

Information/marknadsföring

Sedan 2020 har det genomförts satsningar avseende information/marknadsföring om verksamheten. Syftet är att sprida information om verksamheten och om målgruppen.

Under 2023 har 15 verksamheter marknadsförts av medarbetare som i sin tur har möjlighet att dela informationer till personer inom deras verksamheter. Några av dessa är; psykiatrin, kommunala enheter, samtalscaféer mfl. Vi har även under 2023 besökt de flesta nämnderna/utskott i anslutna kommunerna. Vi har mött intresserade människor och fått ta del av många fina samtal.

Marknadsföringen av verksamheten har även skett genom affischering och foldrar. Vi har delat ut material på vårdcentraler, mottagningar och kommunala verksamheter. Genom povarmland hemsida delar vi information. Men hemsidan har utvecklingsbehov och vissa åtgärder behöver göras för att den ska fungera utifrån säkerhet och användarvänlighet.

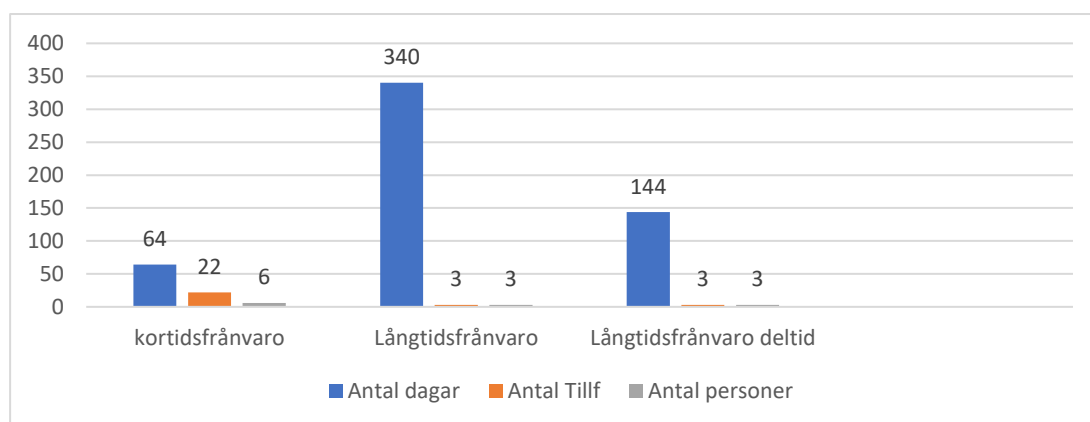
Personal

Personalgruppen har en lång och gedigen erfarenhet av arbetet där tre av medarbetarna har arbetat sedan verksamheten startade 2002. Den genomsnittliga anställningstiden är 11 år. Personalgruppen består av nio kvinnor och en man.

All personal erbjuds kompetensutveckling och handledning.

Sjukfrånvaro

Verksamheten har under året haft tre längre sjukskrivningar vilket påverkat verksamheten. Vid längre sjukskrivningar försöker vi över länet hjälpas åt, så

Arbetsskador och tillbud

Arbetsmiljöverktyget Stella används för att rapportera arbetsskador och tillbud. Verksamhetschef ska kontinuerligt ta upp vikten av att rapportera tillbud/hot på APT för att fånga upp eventuella händelser. Under 2023 rapporterades ett tillbud.

Avslutningsenkät till klient

Redovisning av digital avslutningsenkät som skickas ut till alla avslutade klienter. Enkäten är utskickad till 95 avslutningsenkäter och 18 klienter har svarat.

Mål och måluppfyllelse

100 % av de som besvarar verksamhetens avslutsenkät ska vara nöjda utifrån följande;

- Tillgängligheten/bemötandet och samarbetet

- Upprättade kontakter med vård/stödsystemet samt en förbättrad samverkan
- Har kontakten med personligt ombud lett till en positiv förändring utifrån livssituation och har de uppsatta målen uppnåtts?

Nedan visas enkätsvaren;

Ombudets tillgänglighet

94,44 % upplever god tillgänglighet.

5,56% till viss del

Ombudets bemötande

100 % upplever bra bemötande från det personliga ombudet.

Mitt personliga ombud och jag har arbetat tillsammans med aktuellt uppdrag

100 % upplever att man tillsammans med det personliga ombudet har arbetat med aktuella uppdrag.

Mitt personliga ombud och jag har fullföljt aktuellt uppdrag

94,44 % upplever att man tillsammans med det personliga ombudet har fullföljt aktuellt uppdrag

5,56 % upplever att man inte har fullföljt aktuellt uppdrag

Mitt samarbete med personligt ombud har inneburit att jag fått kontakt med rätt vård/stöd med syfte att uppnå bättre mående

77,78 % upplever att samarbetet med personligt ombud inneburit att kontakt har skapats med rätt vård/stödinsats inom exempelvis kommun eller region.

16,67 % Till viss del

5,56 % Nej

Jag har uppnått en positiv förändring i min livssituation under kontakten med personligt ombud.

88,89 % upplever att man har fått en positiv förändring

5,56 % upplever att man till viss del uppnått en positiv förändring

5,56 % upplever att man inte har uppnått någon positiv förändring

Kontakten med personligt ombud har bidragit till att aktuell myndighet/insatser samverkan bättre utifrån mina önskemål och behov.

72,22 % upplever att kontakten med personligt ombud lett till att aktuella myndigheter/instanser samverkar "bättre" utifrån önskemål och behov,

11,11 % upplever inte att samverkan har blivit bättre

11,11 % till viss del

5,56% inte aktuellt

Jag kan tänka mig att rekommendera personligt ombud till andra.

94,44 % av de som besvarat enkäten anger att de skulle rekommendera personligt ombud till andra.

5,5 % har ingen åsikt.

Det är en låg svarsfrekvens (19%) för att dra slutsatser, resultat påvisar en viss nöjdhet i kontakten med personligt ombud. Avslutningsenkäten ska ligga som grund för fortsatt förbättringsarbete.

Ekonomisk uppföljning

För året 2023 gjorde verksamheten ett plusresultat på ungefär 322 000 k. Överskottet beror till stor del på minskade lönekostnader men även på att en del av verksamhetens övriga kostnader, såsom leasingkostnader för IT inte gick åt fullt ut.

Tillsammans med de tidigare upparbetade överskott så har verksamheten ett totalt överskott på 1 670 435 kr.

En del av överskottet kommer att föras över till 2024 samt en del till 2025 för att verksamheten trots ökade kostnader under 2024 samt 2025, ska finansieras utan att de samverkande kommunerna får högre avgift.

En stor del av verksamheten finansieras genom bidrag från Socialstyrelsen, resterande del finansierar kommunerna som ingår i samverkan utifrån befolkningmängden. Varje år får de samverkande kommunerna en högre del att finansiera då kostnaderna ökar varje år men bidraget från Socialstyrelsen är densamma.

Kostnaderna för de samordnade kommunerna blir högre om en kommun drar sig ur organisationen då färre kommuner delar på kostnaden, vilket kommer inträffa 2025.

Resultat Personligt ombud helår 2023

Intäkter	Utfall helår	Avvikelse mot budget
<i>Ers fr kommuner administration</i>	212 951	0
<i>Länsstyrelsen</i>	3 948 730	-77 650
<i>Regionen</i>	200 000	0
<i>Ers fr kommuner</i>	3 042 150	
Summa intäkter	7 403 831	-77 650
Kostnader	Utfall helår	Avvikelse mot budget
<i>Administrativa tjänster</i>	212 951	0
<i>Klientarbete</i>	4 298	16 702
<i>Lönekostnader</i>	5 641 910	239 821
<i>Lokalkostnader inkl. el och städ</i>	433 023	13 777
<i>IT-kostnader</i>	151 034	112 966
<i>Kontorsmaterial</i>	8 391	-5 391
<i>Arbetsmiljö och inventariere</i>	18 720	11 280
<i>Bilkostnader</i>	357 179	-15 179
<i>Telefoni</i>	29 156	30 844
<i>Resekostnader</i>	18 622	-2 622
<i>Personalförfrämjande åtgärder</i>	53 746	1 254
<i>Kurser och konferenser</i>	55 265	-30 265
<i>Handledning</i>	27 470	52 530
<i>Annonser, reklam och tidningar</i>	40 226	-11 226
<i>Övr. kostnader</i>	30 227	-15 227
Summa kostnader	7 082 218	399 264
Resultat helår 2023	321 613	
Resultat helår ink. fjolårsresultat	1 670 436	

Karlstad 2024-02-18

Jeanette Tillman

Verksamhetschef personligt ombud Värmland